

- інтенсивність процесу виникнення проміжних явищ;
- співвідношення й сила проміжних явищ по кожному фактору стану компанії;
- значимість кожного фактора стану компанії конкретного для даної фірми й даної галузі національної економіки.

Втім, цей перелік, хоча і є більше розгорнутим, не суперечить сформульованому нами набору детермінант, а скоріше, уточнює його.

Основними завданнями діагностичної системи раннього попередження кризових ситуацій, на наш погляд, варто визнати ідентифікацію факторів, здатних критично змінювати фінансовий стан, і визначальну життєдіяльність виробничо-господарської системи, а також межі їхньої дії, що представляють підвищену небезпеку для підприємства. Такі межі характеризуються виникненням спонтанних подій, своєчасне виявлення яких припускає налагоджене відповідним чином спостереження за зовнішнім оточенням для того, щоб у режимі раннього оповіщення одержати слабкі сигнали про можливе фінансове неблагополуччя. У підсумку в кризи-менеджменту з'являється, на нашу думку, можливість завчасно визначитися з комплексом антикризових заходів щодо запобігання зниження ключових фінансових показників нижче необхідного для виживання (запобігання банкрутства) рівня.

#### Список бібліографічних посилань

1. Кукукина И. Г., Асипраханцева И. А. Учёт и анализ банкротств. М. : Финансы и статистика, 2004. С. 76.
2. Балабанов И. Т. Анализ и планирование финансов хозяйствующего субъекта. М. : Финансы и статистика, 1998. С. 48.
3. Бланк И. А. Словарь-справочник финансового менеджера. Киев : Ника-Центр, 1998. С. 215.
4. Салига К. С. Методичні підходи діагностування фінансового стану. *Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво*. 2007. № 3. С. 204–210.
5. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. Київ : Кондор, 2008. 374 с.

Одержано 01.11.2018

УДК 330.1

**Виталий Витальевич КАДАЛА,**

*кандидат юридических наук,*

*заведующий кафедры хозяйственно-правовых дисциплин факультета № 3*

*Донецкого юридического института*

### ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА ПРИ ПОМОЩИ КРЕДИТНО-ДЕНЕЖНОЙ ПОЛИТИКИ

Основные принципы денежно-кредитной политики разрабатываются Советом Национального банка Украины во исполнение ст. 100 Конституции Украины и ст. 8, 9 и 24 Закона Украины «О Национальном банке Украины» [1; 2]. Выполнение Национальным банком Основных принципов денежно-кредитной политики в соответствии со ст. 100 Конституции Украины контролируется Советом Национального банка.

Взвешенная кредитно-денежная политика государства является основой ее экономической безопасности. Согласно ч.1 ст.17 Основного Закона обеспечения экономической и информационной безопасности являются важнейшими функциями государства, делом всего Украинского народа.

Как следует из Основных принципов денежно-кредитной политики на 2018 год и среднесрочную перспективу Совет Национального банка считает целесообразным инициировать внесение изменений в законодательство Украины в части замены понятия «денежно-кредитная политика» на «монетарная политика», а также разработку Стратегии монетарной политики на среднесрочную перспективу [3, с. 2–3].

Соглашаясь в целом с предложенными изменениями базового понятия, хотелось бы сосредоточиться на следующем. Как отмечается в Основных принципах, в ближайшие годы дефицит текущего счета будет оставаться на уровне около 4 % ВВП, что объясняется как

необходимостью наращивания импорта инвестиционных товаров и технологий, так и существенными процентными выплатами по государственному внешнему долгу [3, с. 18].

Кроме того, несмотря на имеющийся большой государственный и квазигосударственный долг, министерство финансов продолжает осуществлять новые внешние заимствования. При этом возникают определенные вопросы относительно процедуры осуществления таких заимствований. Так, Минфин без уточнения деталей разместило краткосрочные и долгосрочные облигации внешнего государственного займа в долларах США под ставку от 9,19 % до 9,75 % годовых сроком от 6 месяцев до 10 лет [4; 5]. Это нереально дорогие средства, за которые будут расплачиваться украинские налогоплательщики.

Вместе с тем, как следует из украинского индекса ставок по депозитам физических лиц по состоянию на 23.08.2018 – 27.08.2018 года депозиты на шесть месяцев в долларах США составляют 2,75 % [6]. То есть, Минфин, вместо того чтобы привлечь внутренний ресурс, предложив ставку 9,75 % в валюте населению и тем самым обеспечив рост благосостояния собственных граждан, увеличение поступлений в бюджет от налога на процентные доходы по депозитам, отдает 9,75 % неизвестным инвесторам. Такие действия Минфина носят все признаки нанесения ущерба экономической безопасности страны.

Также, как отмечают специалисты, без возобновления сотрудничества с МВФ, Украина не только не сможет рассчитывать на деньги Всемирного банка и ЕС, но и будет иметь проблему с тем, чтобы получить какие-то средства от других кредиторов. Если же такие и найдутся, то цена займа для Украины вряд ли будет меньше 9 % годовых [7].

Эту ситуацию можно исправить путем развития внутреннего рынка займов и выпуска облигаций, номинированных в иностранной валюте для населения, но это требует перестройки имеющегося в этой сфере законодательства.

К ситуации с государственным долгом следует добавить сложность переговоров с МВФ об условиях получения кредитов, завышенные проценты и непрозрачное размещения облигаций, займы для возврата старых долгов за счет новых, все это влечет выстраивание государственной финансовой пирамиды. Для расторжения этого порочного круга нужна структурная перестройка экономики, которая должна начаться с обновления и упрощения существующего законодательства с учетом сферы исследуемой тематики. Такое обновление должно обеспечить эффективную модель функционирования государства в сфере финансов, ввести действенные механизмы контроля во избежание злоупотреблений в этой сфере, развитие пенсионной системы и направления средств на развитие экономики.

Также есть потребность в установлении ответственности конкретных должностных лиц за невыполнение определенных задач, ведь, как мы уже ранее отмечали, Основные принципы денежно-кредитной политики не имеют своего практического применения, учитывая то, что обозначенные параметры не соблюдаются самым регулятором, не выполняются задачи, которые определяются как первоочередные, прогнозы регулятора являются некорректными, что приводит к тому, что Основы не могут быть ориентиром для других участников рынка [8].

Вывод. Кредитно-денежная политика Украины на современном этапе является неэффективной и требует скорейшего усовершенствования, поскольку несет угрозу экономической безопасности государства в целом. Перспективы дальнейших научных разработок в этом направлении заключаются в поиске путей такого совершенствования.

#### **Список библиографических ссылок**

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про Національний банк України : закон України від 20.05.1999 р. № 679. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 238.
3. Основні засади грошово-кредитної політики на 2018 рік : рішення Ради Нац. банку України від 12.09.2017 // Рада Національного банку України : сайт. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=55564681> (дата звернення: 22.10.2018).
4. Эксперты посчитали, во сколько Украине обойдутся ОБГЗ. *Хвиля*. URL: <http://hvylya.net/news/digest/ekspertyi-poschitali-vo-skolko-ukraine-oboydutsya-ovgz.html> (дата звернення: 22.10.2018).

5. Новые евробонды в первый же день торгуются невыгодно для Украины. *Телеграф*. URL: <https://telegraf.com.ua/biznes/finansyi/4637335-novyie-evrobondyi-v-pervyi-y-zhe-den-torguyutsya-nevyigodno-dlya-ukrainyi.html> (дата звернення: 22.10.2018).

6. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб // Національний банк України : офіц. Інтернет-представництво. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/allinfo> (дата звернення: 22.10.2018).

7. А. Зануда. Фінансовий цейтнот: тарифний «геноцид», девальвація чи дефолт? // Укр. служба BBC : портал. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features44905336?ocid=wukrainian.social.sponsored-post.facebook.AEP-Financialtimecrunch%3Aatariffgenocide%2Cdevaluationormelt-down%3Fneeded3.All.Statement.mktg> (дата звернення: 22.10.2018).

8. Кадала В. В. Аналіз виконання Національним банком України Основних засад грошово-кредитної політики на 2015 рік // Адміністративне право і процес: історія, сучасність, перспективи розвитку : Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 25 берез. 2016 р.). Кривий Ріг : Донецьк. юрид. ін-т МВС України, 2016. С. 85–88.

Получено 29.10.2018

УДК 343.166

**Зоя Дмитрівна КАЛІНІЧЕНКО,**

*кандидат економічних наук, доцент,*

*доцент кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету*

*Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

## **ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ**

Згідно з широким розумінням, державна служба – це будь-яка діяльність (служба або робота) працівників, зайнятих у державних установах, закладах, організаціях, на державних підприємствах. Закон «Про державну службу» регулює суспільні відносини, що виникають у широкому та розгалуженому державному секторі. Основними критеріями правового забезпечення соціального захисту державних службовців є фінансування за рахунок державних коштів та корисність цього з точки зору загальнодержавних інтересів. На державній службі можуть перебувати як громадяни України, так і інші особи. За таким підходом державними службовцями пропонується вважати, крім власне державних службовців, також працівників сфери освіти, науки, культури, охорони здоров'я, соціального забезпечення, керівників державних підприємств та їх заступників.

Прихильники розширеного тлумачення державної служби посилаються на Концепцію адміністративної реформи в Україні, в розділі III якої зазначено: «У перспективі постає питання обов'язкової розробки такої концепції державної служби, яка б охоплювала установи й організації всього державного сектора, що фінансується з державного бюджету» [1]. Проте при цьому не враховується, що запровадження такого підходу призводить до різкого збільшення числа держслужбовців за рахунок осіб, які не здійснюють і за функціональними повноваженнями не повинні професійно здійснювати управлінські функції. Згідно з вузьким розумінням, державна служба – це діяльність, але не будь-яка, а лише у сфері державного управління, що здійснюється тільки службовцями органів державної влади, які обіймають посади державної служби. Тобто Закон має регулювати суспільні відносини, що виникають у зв'язку з практичним здійсненням державними органами, їх апаратами та службовцями завдань і функцій української держави, а також щодо створення правових, організаційних, економічних, соціальних, етичних умов реалізації громадянами України конституційного права рівного доступу до державної служби.

Така служба як професійний вид суспільно корисної діяльності передбачає практичне здійснення завдань та функцій держави в державних органах та їх апаратах (держслужбовці органів законодавчої, виконавчої та судової влади) та її фінансування за рахунок державних коштів.

Метою дослідження є особливості соціального захисту державних службовців, що визначають напрямки для розвитку юридичних норм, якими регулюються однойменні відносини соціального захисту.